

Vleermuis-, huismus- & gierzwaluwinventarisatie

Hoge Rijndijk 348 Leiden

Opdrachtgever: Buro SRO
Uitgevoerd door: Elskén Ecologie
Edam, 4-11-2023

Colofon

Tekst en fotografie:

**Ing. D. van der Elsken
Elsken Ecologie
Oorgat 74
1135 CT Edam
daan@elskenecologie.nl**

In opdracht van:

Buro SRO

Datum:

4 november 2023

Plaats:

Edam

1. Aanleiding en doelstellingen

Bij Elske Ecologie kwam het verzoek een inventarisatie voor het plangebied aan de Hoge Rijndijk 348 te Leiden te verzorgen. Dit naar aanleiding van een eerder uitgevoerde Quicksan waaruit bleek dat vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen binnen het plangebied niet uit te sluiten waren. Doel van de inventarisatie is de aan- of afwezigheid van vaste verblijfplaatsen en/of nesten van vleermuizen, huismussen en/of gierzwaluwen aan te tonen of uit te sluiten.

Afb.1: Ligging van het plangebied aan de Hoge Rijndijk 348 te Leiden

1.1 Geschiktheid bebouwing en opzet onderzoeken

Gebouw 1: Rijtjes woningen die opgetrokken zijn uit gemetselde muren met spouw en een pannen zadeldak.

Gebouw 2: Bedrijfsgebouw dat opgetrokken is uit gemetselde muren met spouw en bitumen zadeldak.

Gebouw 3: Bedrijfsgebouw dat opgetrokken is uit gemetselde muren met spouw, stootvoegen en een damwand dak. De gemetselde gevels bevatten meerdere scheuren.

Gebouw 4: Bedrijfsgebouw met bovenwoningen dat is opgetrokken uit gemetselde muren met spouw, stootvoegen en een bitumen plat dak. Gebouw 5: Bedrijfsgebouw dat opgetrokken is uit gemetselde muren met plat dak op verscheiden hoogtes. De gevel is op sommige locaties afgewerkt met damwand en de gemetselde muren bevatten (grote) scheuren. In het midden van gebouw 5 is een hoge schoorsteen aanwezig. Gebouw 6: Bedrijfsgebouw dat opgetrokken is uit gemetselde muren met een afgeknot dakpannen schilddak.

Gebouw 7: Afdak opgebouwd uit golfplaten dak zonder dakbeschoot.

Gebouw 8: Schuur opgebouwd uit houten gevels zonder spouw met golfplaten dak zonder dakbeschoot

Tabel 1: Geschiktheid van gebouwen voor de verschillende soorten.

	Geschikt huismus	Geschikt gierzwaluw	Geschikt vleermuis
Gebouw 1	Ja	Ja	Ja
Gebouw 2	Nee	Nee	Matig
Gebouw 3	Nee	Nee	Matig
Gebouw 4	Nee	Nee	Matig
Gebouw 5	Nee	Nee	Ja
Gebouw 6	Ja	Nee	Ja
Gebouw 7	Nee	Nee	Nee
Gebouw 8	Nee	Nee	Nee

2. Soortspecifieke Inventarisaties

Vleermuizen zijn beschermd middels Tabel III, bijlage IV van de wet Natuurbescherming. Het protocol erkent een aantal vleermuiswaarden die elk in hun eigen periode van het jaar en volgens eigen randvoorwaarden moeten worden geïnventariseerd. Deze zijn winterverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf/zwermplaats, foerageergebied en vliegroute. In het geval van een ruimtelijk ingreep dient de ingreep te worden getoetst op zijn effect op vleermuizen.

2.1 Werkwijze vleermuisinventarisatie

Uit dit deel van het land zijn een aantal vleermuissoorten bekend die gezien de karakteristieken van het plangebied mogelijk aanwezig kunnen zijn (Limpens, 2010). Naar aanleiding hiervan is een vleermuisinventarisatie gedaan volgens het vleermuisprotocol (Gegevensautoriteit natuur, 2021). In deze inventarisatie is in ieder geval (maar niet exclusief) rekening gehouden met gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis,, rosse vleermuis en watervleermuis.

De bezoeken zijn zo efficiënt mogelijk gecombineerd in de periode juni t/m september (Tabel 2 & 3) door adviesbureau Elsen Ecologie. De periode voor zomerverblijfplaatsen (oranje kader) en kraamverblijfplaatsen (rood kader) hebben overlap (tabel.2). De bezoeken voor zomer- en kraamverblijfplaats zijn derhalve gecombineerd in de periode die staat voor de kraamverblijfplaats (rood kader, tabel 3). Een ochtendbezoek en een avondbezoek.

Tabel 2: Bezoekentabel vleermuisinventarisatie

Bezoek	Datum	Weer	Tijd
1 ^e bezoek	16/05/2023	Droog, 12C, 2 Bft	21:30-00:30
2 ^e bezoek	08/06/2023	Droog, 22C, 3 Bft	22:00-00:45
3 ^e bezoek	09/06/2023	Droog, 18C, 2 Bft	02:20-05:20
4 ^e bezoek	15/08/2023	Droog, 17C, 2 Bft	23:30-02:30
5 ^e bezoek	15/09/2023	Droog, 18C, 1 Bft	20:30-00:00

2.2. Gebruikte materialen en deskundigheid Elsen Ecologie

Elsen Ecologie werkt als onafhankelijk adviesbureau sinds 2011 door heel Nederland. Vanaf het begin zijn vleermuizen een expertise gebied geweest. Door de jaren heen heeft D. Van der Elsen zich verder gespecialiseerd en ben ik betrokken geweest bij het vangen en zenderen van meerdere soorten vleermuizen. Ik ben vaste inventariseerde van het team van tellers de winterverblijven in de Amsterdamse waterleidingduinen. Opvangpunt voor vleermuizen in Noord-Holland. En specialist in geluidsanalyses middels batlogger. Derhalve door vleermuis.net, het kenniscentrum op het gebied van vleermuizen, aangemerkt als te prefereren specialist voor onderzoek in Noord-Holland. Heden wordt door Stichting Buitenacademie een landelijke kwaliteitsnorm voor vleermuis inventariseerders opgesteld. Elsen Ecologie is als specialist onderdeel van het team dat de kaders van kennis stelt waaraan inventariseerders moeten gaan voldoen. Bij de inventarisaties wordt altijd gewerkt met een Peterson D240x met Edirol R-05 recorder. Daarnaast is altijd aanwezig een batlogger-M. Dit geeft de best mogelijke registratie kans en de mogelijkheid voor na-analyse van geluiden van de moeilijk waar te nemen soorten. Verder wordt gewerkt met een AGM LRF Fuzion TM35-640 warmtebeeldkijker voor een nog nauwkeuriger beeld van de vliegbewegingen van vleermuizen.

Tabel 3: Bezoekentabel naar soort en datum.

	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	
Gewone dwergvleermuis													
Zomerverblijfplaats													tenminste 1 ochtend
Kraamverblijfplaats													
paarverblijfplaats													
vliegroute													tenminste 1x in kraamperiode
foeragegebied													tenminste 1x in kraamperiode
Laatvlieger													
Zomerverblijfplaats													tenminste 1x avond
Kraamverblijfplaats													2x avond
paarverblijfplaats													tenminste 1x avond
vliegroute													tenminste 1x in kraamperiode
foeragegebied													tenminste 1x in kraamperiode
Grootoorvleermuis (beide)													
Zomerverblijfplaats													Maximaal donker
Kraamverblijfplaats													Maximaal donker
paarverblijfplaats													Maximaal donker
vliegroute													tenminste 1x in kraamperiode
foeragegebied													tenminste 1x in kraamperiode
Meervleermuis													
Zomerverblijfplaats													tenminste 1 ochtend
Kraamverblijfplaats													tenminste 1 ochtend
paarverblijfplaats													Maximaal donker
vliegroute													tenminste 1x in kraamperiode
foeragegebied													tenminste 1x in kraamperiode
Franjestaart													
Zomerverblijfplaats													tenminste 1 ochtend
Kraamverblijfplaats													tenminste 1 ochtend
paarverblijfplaats													Maximaal donker
vliegroute													tenminste 1x in kraamperiode
foeragegebied													tenminste 1x in kraamperiode
Ruige dwergvleermuis													
Zomerverblijfplaats													Maximaal donker
Kraamverblijfplaats													Maximaal donker
paarverblijfplaats													Maximaal donker
vliegroute													tenminste 1x in kraamperiode
foeragegebied													tenminste 1x in kraamperiode
Watervleermuis													
Zomerverblijfplaats													
Kraamverblijfplaats													
paarverblijfplaats													2x avond
vliegroute													
foeragegebied													

Ideale bezoekperiode

Toegestande bezoekperiode

2.3 Waarnemingen vleermuizen

Tijdens de inventarisaties is een beeld verkregen over het gebruik van de bebouwing en de directe omgeving van plangebied aan de Hoge Rijndijk 348 te Leiden. Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen.

Gewone dwergvleermuizen maken sporadisch en opportunistisch gebruik van het terrein. Langs het water zijn ze vrijwel continu aanwezig. Andere soorten werden zeer incidenteel waargenomen. Laatvlieger passeerde tijdens elke ronde wel een keer hoog over het plangebied. Daarbij geen binding met het plangebied vertonend. Meervleermuis werd eenmaal kortstondig waargenomen in de laatste ronde.

Er zijn geen essentiële foerageergebieden aanwezig. Er zijn geen vliegroutes aanwezig.

2.4 Huismussen inventarisatie

De inventarisatie is afgelegd volgens de richtlijnen van het kennisdocument huismus. 3 gerichte veldbezoeken waarbij geen huismussen op of bij het plangebied werden aangetroffen. Een extra ronde is zelfs gelopen echter er zijn geen nesten van huismussen aangetroffen. Ook werden er geen onderdelen van functioneel leefgebied aangetroffen zoals drinkplaatsen, slaapplaatsen en/of zandbaden.

Tabel 4: Bezoekentabel huismusseninventarisatie

Bezoek	Datum	Weer	Tijd
1 ^e bezoek	03/05/2023	12C, droog, 2 Bft	08:00-10:00
2 ^e bezoek	20/05/2023	16C, droog, 2 Bft	07:00-09:00
3 ^e bezoek	08/06/2023	19C, droog 2 Bft	07:00-09:30
4 ^e bezoek	20/06/2023	21C, droog, 1 Bft	07:00-09:30

5. Gierzwaluweninventarisaties

Er is gewerkt volgens de richtlijnen zoals beschreven in het kennisdocument voor gierzwaluwen. Drie bezoeken in de periode tot 1 juni tot en met 15 juli met een tussenperiode van minimaal 10 dagen tussen de bezoeken.

5.1 De inventarisaties

De inventarisaties hebben plaatsgevonden binnen de door het kennisdocument gierzwaluwen gestelde datumgrenzen. Tussen 18:00 en zonsondergang zonsondergang. Per potentiële nestplek is 15-30 minuten gekeken vanaf een strategische plek. Daarbij is gekeken naar vluchten op dakgoot, nok en huishoogte en de aanwezigheid van “gierende” dieren.

5.2 De bezoeken

De bezoeken zijn afgelegd op onderstaande datums en omstandigheden (tabel 5). Daarbij zijn geen gierzwaluwen waargenomen.

Tabel 5: Data en omstandigheden veldbezoeken voor de Gierzwaluw inventarisaties (bron knmi.nl).

Bezoek	datum	Tijd	temperatuur	omstandigheden	
1 ^e bezoek	20/05/2023	20:30-23:00	16 graden C	2 bft	droog
2 ^e bezoek	08/06/2023	20:30-22:45	22 graden C	2 bft	droog
3 ^e bezoek	05/07./2023	20:30-22:45	19 graden C	2 bft	droog

5.3 Overige vogels.

Binnen het plangebied zijn 3 nesten van een kauw en een nest van een houtduif aangetroffen. Alle broedende vogels genieten tijdens het broeden bescherming. Het is dus zaak sloopwerkzaamheden uit te voeren buiten het kwetsbare seizoen. Dit begint voor sommige soorten als half februari.

Conclusies

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een vliegroute en/of essentieel foerageergebied.

Wel foerageren er sporadisch meervleermuizen boven het water. Deze soort is uitermate licht verstorings-gevoelig. Derhalve past het in de ruimtelijke plannen bescheiden te zijn met verlichting op de waterpartij.

Er zijn geen nesten of andere beschermde waarden van huismussen aangetroffen.

Ook zijn er geen nesten van gierzwaluwen aangetroffen.

Voor de ruimtelijke plannen zijn geen ontheffingen nodig.

Wel dient er rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van algemene broedvogelsoorten.

Derhalve moet buiten het broedseizoen worden gewerkt. Vogels op nesten mogen nimmer worden verstoord.

